

Õpilasteleht

Nr. 27.

21. mail 1937.

Riigiraamat Vaastakäik.

Haridusminister kol. A. Jaakson

MEIE NOORTELE

Küsite minult mõnda rida oma lehele lõppeva õppeaasta puhul. Teen seda meeleldi, sest koolitöö lõpp on suursündmuseks paljudele nendele noortele, kellede elule ettevalmistamiseks on suunatud kogu meie koolikorralduse paremad püüded. Mõtlen täna eriti neile, kelle õppimine käesoleval kevadel katkestub, kes ei lähe enam edasi teistesse koolidesse. Nendele kooliradadelt lahkujatele oleks mul palju ütelda, kuid piirdume ainult mõnede soovidega:

- 1) Pidage kalliks neid teadmisi, mida olete omandanud koolis, sest elus läheb veel rohkemgi teadmisi tarvis, kui olete omandanud.
- 2) Armastage tööd, sest tööga lunastab inimene oma väärtuse.
- 3) Ärge kartke raskusi ega ohte, sest ainult võitluses kasvavad kangelased.
- 4) Kasutage aega, sest aeg on teie omand, mida võib muuta igasugusteks väärtusteks.
- 5) Püüdke olla paremad inimesed, sest kogu inimsoo suurim siht on — saada paremaks.
- 6) Valige oma sõpradeks paremaid inimesi, kuid nende kõrval olgu paremaks sõbraks raamat.
- 7) Austage oma vanemaid, sest selles peitub suurim jõuallikas teile enestele.

- 8) Mäletagem austusega oma õpetajaid, sest nende töö väärrib seda.
- 9) Kool on ainult sissejuhatusks inimese õppimisele, sest suurim kool on elukool. Seepärast jäägem edasi õpilasteks ja püüdkem õppida kõike elust, sest see, kes tunneb elu, suudab ka valitseda elu.
- 10) Jääge alati nooreks, vähemalt hingeliselt, sest noores hinges asuvad julgus ja võidud.

A. Jaakson.

100 ELANIKU KOHTA 9 JALGRATAST

Linnades, alevites ja valdades registreeriti 1936. a. lõpuks Riigi Statistika Keskbüroo andmetel 102 tuhat 757 jalgratast. Eelmise aasta võrreldes jalgrataste üldarv Eestis suurenes 15,1 prots. võrra, kusjuures viimaste aastatega võrreldes juurdekasv oli erakordselt suur eriti maal. Jalgrataste levimine suuremal määral oleneb majanduselu tõusust. Võrreldes jalgrataste arvu elanike arvuga näeme, et Eestis tuleb iga 100 elaniku kohta 9 jalgratast (maal 10,4 linnades — 5,9).

Valdades oli 1936. a. tarvitusel üldse 80 241 jalgratast (1935. a. — 68 850), kõige enam suurenes nende arv Tartumaal (34,1 prots.), suuremal määral veel ka Harju-, Järva-, Viru-, Pärnu- ja Viljandimaal.

Linnades oli 1936. a. 20 257 jalgratast ehk 19,7 prots. üldarvust. Elanike arvuga võrreldes on kõige enam jalgrattaid Pärnus — 100 elaniku kohta — 12,4.

Männimäe
Tartu

NOORUS

Meil, nooril, põleb pühas noorustules süda,
suurtegedele õilsatele ihkab rind,
me armastame üle kõige maakest seda,
eest mille makstud mitmekordne verehind!

Ja silme ees meil tee

viiv vastu päiksele ja elukoidule.

Meil kodunurmi taevasina embab süli
ja avarusi ründab õiglust otsiv pilk!

Me nooris kätes juba käimas oma küli
ja tulevikus rõõmu annab lõikuspalk,
kui jalge all on tee

viiv vastu õnnele või murele!

Kuis võlub elu meid kui mässav, tormav meri
ja ahvatlev näib iga hädaohu neel!

Kuis laulab, tantsib lainetuses suures veri,
kuid nukrust leiab süda vaikselt, seisval veel,
sest võitlust ihkab noorus see,
kes vastu läheb peatselt elule!

L. EESTIS 1 230 ALGKOOLI 106 000 ÕPILASEGA

Haridusministeeriumi kokkuvõtteist nähtub, et Eestis käesoleval õppeaastal töötab 1 230 algkooli, milledes õpib kokku 106 000 õpilast. Koolide arvu poolest on esikohal Virumaa, kus töötab 178 algkooli. Sellele järgneb Tartumaa — 168 algkooliga, Harjumaa — 119, Läänemaa — 103, Võrumaa — 101 algkooliga jne. Maakondadest kõige vähem algkoole on Valgamaal, nimelt 31.

Õpetajatena töötab algkoolides kokku 3 854 isikut. Õpetajateperest oli mehi 1 893 ja naisi 1 961.

Käesoleva numbriga lõpeb

„ÕPILASLEHE“

ilmumine nädalate kaupa.

JÄRGMINE NUMBER ILMUB

16. JUUNIL

 VÕIDUPÜHA PUHUL JUBA
SUVINUMBRINA

Noortejuht kol. J. Vellerind

VAGJA LOODUSESSE!

Seda kutset hüüab kevad, seda kutset tunneb endas pakitsemas iga poiss ja tüdruk. Kasvavad luud ja liikmed nõuavad tegevust, silm ihkab avarust ja ilu; kõrv — kuulata loodusest hääli, vaim vajab värskest, keha — karastust ja kergust, rind — rõõmul hõisata. Seda kutset tuleb täita, sest selles on tee tervisele, siin teravnevad meeled ja tähelepanu, tõuseb julgus ja areneb arukus, tahe tugevneb ja valmib isiku iseseisvus.

Elu ja ülesanded nõuavad meilt tööd ja tegevust igal aastaajal ja igasuguse ilmastiku juures, milleks tuleb ka noorust vastavalt karastada. Põhjamaal on suvi siiski peamiseks ajaks, mil jõudu tuleb koguda inimeselgi. Sellepärast noored välja loodusesse eeskätt nüüd suvel!

Koolitöödele jõuab vaheaeg, kuid ega sellega ei alga enamikule meie noortest puhkeaeg. Kohustusi tuleb kanda suvelgi, aga see on väljas päikese käes, kus karglemine ja hõiskamine pole piiratud. Eks vastutav karjasepõli ja erk töödest kinni hakkamine ole kasvatanud meie rahvale nii paljusid terveid ja teovõimsaid poegi ja tütreid.

Üksi ja tegevuseta olles tikub suviseski looduses igavus ja norutunne juure, mida vaja peletada. Selleks noored kokku rühmadesse ja ringidesse, kus saab ühist ette võtta ja kus ergutajaks on omavaheline võistlustuhing. Ettevalmistus võistlusteks annab igale üksikult huvipakkuvat tegevust: kes pingutab oma keha sportlistes saavutustes, kes meisterdab midagi, millega teisi töödenäitusel üllatada, või kes matkab ja uurib oma koduümbrust. Laagreist, võistlustest, ühistest matkadest ja maastikmängudest osavõtt aga kroonib kogu seda ettevalmistustööd ja istutab meisse tungi töötada ja paremusele tõusta.

Välja loodusesse — karastama keha ja kosutama vaimu!

J. Vellerind.

Kännu-Karla, 13 a.
Paldiski

V.

R Ä S T I K

Tead, onu, Värdil ei vea sugugi. Eile läks koolis jälle haprasti. — Tahtsin küll hääd teha, aga näe — saatus lükkas mind hoopis sohu ja rappa.

Õpetaja seletas loodusõpetuse tunnis, et rästikuid püütavat pudelitega ja et meie koolile olevat vaja ka säärast elukat. Kohe tekkis minus soov ise sellise tähtsa toiminguga hakkama saada. Sellest ei hinganud ma aga kellelegi, vaid asusin salaja asja teostamisele. Keldris tühjendasin ilma vanemate teadmata ühe mustikapudeli, millega läksin rästikut püüdma.

Otsisin ja kraapisin kõik mättaalused läbi, kuid ei leidnud midagi. Viimaks naeratas õnn — leidsin rästiku. Kohkusin veidi teda nähes, kuid asusin kohe teda pudelisse toppima, vahest putkab veel põssasse — no mine võta siis veel kinni.

Aga hää onuke, see töö polnud nii kerge kui arvasin. Rästik ei

tahtnud kuidagi pudelisse minna, vaid sai vihaseks ja vingerdas. Ta oleks kindlasti mind nõelanud, kui ma poleks end kummikinnastega varustanud. Suure vaevaga sain rästiku pudelisse. Selle sulgesin korgiga, millel oli mulk sees, sest muidu lämbuks rästik ära. Onuke, eks sinu Värdil ole „nupp“ ikka hääl kohal, kuna täipab kohe, kuidas talitada.

Õösiks jätsin rästiku välja, sest kartsin, et pääseb viimaks toas pudelist välja — ja ega siis hääd otsa ole.

Järgmisel päeval läksin rõõmsa meelega kooli. Arvasin, et õpetajad mind kiidavad. Koolis tõusin teiste õpilaste hulgas kangelaseks. Poisid jooksid mu kannul, tahtes näha rästikut ja kuulda seletust, kuidas ta püüdsin.

Esimene tund oli loodusõpetus. Tunni alul, kui õpetaja polnud veel klassi tulnud, avasin pudeli, et sellega tütarlapsi hirmutada. Kuid, oh häda! — rästik lipsas pudelist välja ja kadus pingi alla.

Tekkis ennenägematu segadus: plikad pistsid karjuma, poisid aga rästikut taga ajama. Tahtsin oma nahka hoida: kahmasin raamatud kaenlasse, hiilisin kui vari välja ja pistsin kodu poole liduma. Kodus ütlesin vanemaile, et mu kõhuga pole kõik korras, seepärast tuln koju tagasi.

Ega homme või kooli minna, arutelin endas. Teada juba, mis tuleb; saadetakse kolonni.

NOORTE ELU

SUB LA SANKTA STELO DE L'ESPERO!

PÜHA LOOTUSTAHE ALL!

(Algus „Õpilasteleht“ nr. 25.)

Belgia: J. van Gulck, Zuster Nathaliestraat 7, Ekeren, Antwerpen.

Brasiilia: A. Coutes Fernandes, Laranjer 225, Rio de Janeiro.

Eesti: Karl Joost, Kungla 32, Tartu. Egiptuse: Abdu Ibrahim El Suaki, Sk. Tulon kaj Buseri 70, Port Said.

Hispaania: A. Pedro Margueta, Santa Ines 4, Zaragoza.

Hollandi: J. L. H. Moll, Wasstr. 2, Leiden.

Iirimaa: F. R. A. McCormick, 5 Mount Eden Road, Donnybrook, Dublin.

Jugoslaavia: Bacsá Lajos, Backa-Topola, Poštafako 61.

Kreeka: Dr. Heleni Ikonomopulu, Odos Vosila 23, Athene.

Leedu: Zgf. Turnevicius, Marijampole, cukraus fabrikas.

Läti: V. Veidemanis, Gertrudes iela Nr. 5-a, Riga.

Norra: John Berggreen, „Soleng“, Hasle pr. Sandefjord.

Poola: Emil Mayer, Lelevela 9 m 2 Krakov.

Portugal: A. J. de Caires, Rua do Castelo 13, Funchal, Madeira.

Prantsusmaa: Y. Tarabout, 3, Avenue du Parc, Sceaux (Seine).

Rootsi: Borje Soderlund, Gillegatan 28, Malarhojden, Stokholm.

Rumeenia: Santha Andrei, elev. cl. VII, Timisoaro, Cetate Lic, Piarist.

Taani: Axel Gormsen, Mollevej 16, Assens.

Tšehhoslovakkia: Podebrad, Holice u Olomouc 145, Moravio.

Ungari: Paul Balkanyi, Budapest 507.

(Järgneb.)

Illi-kuku onuke, näed isegi, et mu lood on päris halvad. Aita mul seda keerulist ummikut lahendada. Ole kallid, sõida koolijuhataja juure ja kõnele temaga „nelja silma all“, et õnnetus juhtus kogemata. Sa ju sääraсте härraste sõber. Siis pääsen mina ka kolonni saatmisest.

Onuke, kullake, kiiresti on vaja lahendust, sest õpetaja võib igal silmapilgul kukkuda meie uksest sisse ja siis on asjal lühike lõpp.

Soovin sulle palju edu selle keerdküsimuse lahendamiseks.

Sinu „loodusteadlane“

Värdi.

ME OMA SULEGA

O. Peltser
Mõniste

S Õ E D

Hõõguvad söed
tulises ahjus.
Põlenud löed
kiirgavad kuhjas.

Sinine siir
tõuseb üles.
Suitsuviir
kaob õhu süles.

Söestudes pikka
halliks tuhaks,
uuendub ikka,
sõmerlik puhas.

A. Tevan, 11 a.
Tuudi-Liiva

T U U L E M A D U „KOTKAS“

Vahetunnil tuli Siiru Volli minu juure ja ütles: „Tule täna pärast tunde meile. Ehitasin endale tuulemao ja ristisin ta „Kotkaks“. Täna lennutame ta taeva alla.“

Kui tunnid lõppesid, hakkasime sammuma Siiru poole. Olime varsti Siirul. Volli läks tupp. Veidi aja pärast tuli ta tagasi, tuulemado, punaselt maalitud tähtedega: „Kotkas“, käes. Mis nüüd muud, kui hakkasime liikuma „lennuväljale“ — karjamaale. Väljal seadsime veel „Kotka“ korda ja siis hakkasin jooksuma vastu tuult, et „Kotkas“ tuule alla võtaks. Vaatasin taha ja hüüdsin: „ennäe!, kerkib!“ Esiialgu näis, nagu võiks „Kotkas“ tõusta pilvini, aga ei olnud nii palju nõõri; kuid siiski läks ta nii kõrgele, et vaatamisel kasvõi murrakael ära. Kui „Kotkas“ oli juba kaua õhus seisnud, hakkasime teda alla tirima. Aga oh häda! Nöör katkes, „Kotkas“ ütles: „häd ter vist“, ja pistis uusi maid ja „idanaba“ avastama. „Häd ter vist!“, hüüdsime meiegi vastu. „Kotkas“ aga läks...

L. Kaljo Miiter, 15 a.
Tabivere

V. NERER'I „HOOKUSPOOKUS“

„Õpilaslhe“ lugejad mäletavad vististi kõik ühte „noorkirjanikku“, kes viimasel, s. o. IV-dal loominguvõistlusel asavutas proosas 5., 6., 41. ja 46. kohad. Senitundmatu, nagu kõik „Õpilaslhe“ noored „sulerüütli“ võitis ta lugejate südameis endale kindla koha. Vaadeldes näiteks ühte ta tõist, 6. koha saavutanud „Hookuspookus't“, kas ei tule meie huulile jällegi see lai muie, mida kutsusid meis esile vanameister O. Lutsu „Totsi lood“? Need lõbusad vingerpussitamised, mis esinevad V. Nerer'i tõis, eriti aga „Hookuspookuses“, peaksid looma lõbusa tuju kõigile noorile lugejaile. Tema motiivid, millele ta rajab oma lühijutud, on huvitavad. Alul tublisti huumorit, siis mingi „sissekukkumine“, ning lõpuks seletatakse loo lõpp nii õpetlik-naljakaal toonil, et lugejal jääb mulje — too autor on oma töö põhjalikult teinud, kusjuures ei puudu tal ka loomupärane humoorikas stiil. Eelnev käib peamiselt „Hookuspookuse“ kohta. Toon V. Nerer'i stiili näiteks tsitaadi „Hookuspookus'est“: See hookuspookus on minu elus suurimaks häbiks, kuid ühtlasi ka parimaks õpetuseks. Jääb soovida noorele autorile õnne ja edu edasiseks tööks!

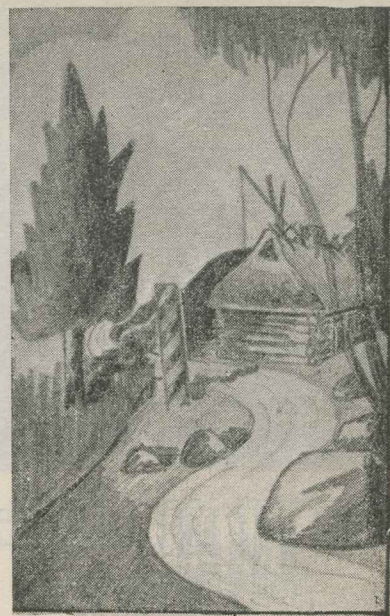
P. I. Kiilberg, 16 a.
Tallinn

Hommikpäike kevadel

Ta saadab kiiri teravaid ja kuumi maailma-ruumi agaralt, ja hämarikust hommikule rajab ruumi, riisub udu süngelt pilvesagaralt. Soojas hommikpäikse kullas puud unelmatest ärkavad, ja pehmest niiskest metsamullast sinililled tärkavad. Sääil sulatab ta viimseid lumetompe ja linnuhääli ergutab; sädeleb kesk rohkeid porilompe ning kogu loodust virgutab. Puul oksakroones helgib hõbedane lüige, taas kostab metsast linnu-trall, Eemalt metsast kostab hõige „Ilus olla kevadpäikse all!“

ÕIENDUS

„Õpilaslhe“ nr. 22 ilmunud joonise „A. Hindrey“ autoriks on E. Talve, mitte A. Sööt. Eksitus — vabandame!

Maantee kutsub...

R. Kello
Rakvere

J.
Pliiats

Tõivur
Ollepa

L.

J U L G E S T I

Julgesti...
Rända sa arenguteed
Ja võitle kui mehine mees.
Edasi, edasi!
Julgesti.

Lauluga...
Hõisates unusta vaev
Ja rõõmuga ületa mäed.
Rända sa, rända sa!
Lauluga.

I. Sibrits, 14 a.
Aa

L.

Merele

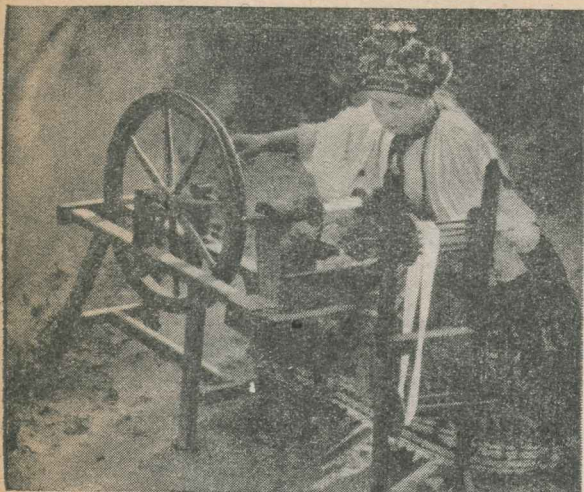
Mina, kui randlaste poeg;
mina, kui merede lind,
igatsen kaugemaid mandreid ja saari,
mandreid ja saari, mis paelund on mind.
Meri, see köitnud mind lapsena,
lahti ei lase ta mind.
Ta andnud mul elu, mu kaunima,
ta poole ma lendan kui lind!

KIRJAVASTUSED

O. P. Kevadpäeval, Põldur, J. Kiilberg Eksam, Varbola; R. Jürisson Vastlad, Täitepliiats, Talutare, Talvemaastik, Vilsandi, Suvisest elust, Aino S. Kevade, Kevade II, Olli S. Ma armastan kodu, Ohkamine, E. Andok Prohvektor, V. Grigorjev Ankur, Irina G. Tädi jutustus, K. Feldmann Joonis, Puud, Pliiats, Sillerdis Rõõmuhüüd, Elsikese kiri, I, II, Linda A. Vana pihlakas, E. Kirs Kõhuvalu, Korstnapühkija, Maitulel — EI!
K. Nimvals Kaevanduses, Kodukoha ümbrus, Linda R. Lõkkeõhtu, Läki laagri, K. Feldman Laager (Kui saadate kliše), Olli S. Kaugele, Linda A. Esimene töö, Inrik Ilmre Kannike, Öhtu — JAA!

O
M
A
V
A
H
E
L

Saabub koolitöö lõpp. Lõppema hakkab ka „Õpilaslhe“ aastakäik. Kolm viimast numbrit ilmuvad juba suvevaheajal. Oleks kahju kui meie ühine töö jääks poolikuks, sellepärast palun kõiki üksiknumbri ostjaid kolm viimast numbrit tellida (15 senti). Nimelt pole lehed, mis senini koolide kaudu olid kättesaadavad, suvel enam nii käepärast. Nii püsiks aga side lõpuini ja saaksime lõpetada oma poolelioleva „Loominguvõistluse“. Asja eduks tuleks soovitada ka sõbrale tellida viimased kolm numbrit.

KAIK UNGARI KOGGA

(Algus eelmises nr-s.)

Võõraste- ja samuti ka elutoas on tähtsaimaks esemeks voodi. See on umbes samasugune kui meilgi maal. Sel on aga katus pääl ja see on varjatud heleda kardina taha, ning kuni üles lae alla on see täis voodiriideid ja patju. Tubade aknad upuvad lilledesse. Laudadel ja kappide otsas on palju kõiksuguseid riistu. Ja meile paistab väga imelikuna, et põrandad ei olegi puust nagu meil, vaid kõvakstambitud mullast ja savist. Suvel pritisitakse põrandale kaevuvett, et õhk toas seisaks puhas ning jahe. Ja tõesti toas ongi alati väga värske õhk, ning puhtus on otse eeskujulik. Küla naiste ja meeste pidurüü-

Ülal pildil: töö ungari taluõues.
Vaata rõivastust!

Ungari mees pidurüüs

vad huvitavad meid kõige rohkem. Naiste rõivad on kas valged või kirjud, olgu siis sinised, punased, rohelised või koguni sitikmustad. Ning rõivad ise on kas puuvillased või villased, jah — siidist ja samestiski. Põll on peagu kõigil siidist. Valgete rõivaste juure kuulub alati rätik, mis on toredasti välja õmmeldud ja tikanditega kirjatud. Rätiku all on naistel veel hõbedaga ilustatud samettanuke. Kirjud rõivad on aga üleni hõbenaastude ja litritega kaunistatud. Kõige selle toreduse alla on pandud 6—12 seelikut, mis harilikult on veel eriliselt kõvaks tehtud.

Meestel on pidurüüks samuti rahvusrõivad. Meie, põhjamaalaste tähelepanu köidab eriti nende linariidest, laiade õmbluste ja pallistustega poolpikad ja laiade säärttega püksid ning toredad põlled — ungari mehedki kannavad jah põlli. Ümargusel mustal viltkaabul uhkeldab aga sagedasti kunstlikke paberlilli. Ja ometi need tumedajuuk-

selised ja mustaverelised rühikad mehed on sellises rõivastuses veelgi uljamad ning mehekamad kui muidu.

Ungaris peetakse rohkesti koduloomi. Igas talus on palju hobuseid, lehmi, sigu, lambaid ja hanesid. Hommikul saadetakse terve küla loomad ühisele karjamaale. Karjased käivad külatänavad läbi ja puhuvad oma karjasarvi, nii et kogu küla luikab. Ning siis saadab iga värv välja tänavale kas lehma, sigu, lambaid või hanesid — vastavalt sellele, mis sarve puhuti — igal karjasel on nimelt oma sarv ja igal sarvel jälle oma hää. Ja meile kõneldi, et loomad tunnevad juba ise oma karjase sarvehäält ning teavad kohe, millal on nende kord minna. Ungari küla on tihti väga suur ning rahvarikas, ja elu selles on igatahes hoopis teissugune kui see, mida meie oleme harjunud nägema, — ning nõnda ongi seda väga huvitav jälgida.

Soome keele kursus

SATU¹ SOKEASTA²

Eli³ kerran⁴ sokea mies. Ja hän oli köyhä⁵, niin köyhä, ettei hänellä ollut omaisiakaan⁶, oli ainoastan⁷ pieni⁸ taluttaja-poika. Ja se pieni taluttaja-poikakin oli köyhä, hän kun oli orpo⁹, jolla ei ollut isää eikä äitiä. Kaksin¹⁰ elivät he, sokea mies ja orpopoika, ihanan¹¹ järven rannalla. Ja siellä¹², missä¹³ he elivät, säteili¹⁴ valo¹⁵ kesät¹⁶ ja talvet ja helisi¹⁷ sointu¹⁸ aamut¹⁹ ja illat²⁰. Ja kun he kaksin kulkivat²¹ pitkin²² järven kukoistavaa²³ rantaa, sitten²⁴ taluttaja-poika näki valon ja sokea mies kuuli soinnun. Ja yhteisesti²⁵ he tajusivat täysin²⁶ sen, minkä luonto²⁷ heille runsaasti²⁸ tajuttavaksi lahjoitti²⁹ ja sitten he tunsivat itsensä³⁰ rikkaaksi, niin rikkaaksi kuin rikas voi olla vain köyhä.

Kun iltaisin³¹ aurinko³² sammutti³³ palavan³⁴ lamppunsa³⁵ ja yö unnutti³⁶ taluttaja-pojan nukkuamaan³⁷, sitten jäi sokea mies yksin kuuntelemaan³⁸ tuikkivien³⁹ tähtien⁴⁰ salapuheilua⁴¹. Ja se sokea mies tuli⁴² tajuseksi⁴³ salaisuuksisista⁴⁴, salaisuuksisista, joista⁴⁵ tietäytyä⁴⁶ on sallittu⁴⁷ vain niille⁴⁸, jotka eivät näe valoa. Hän tuli tajuseksi elämäntarkoituksesta⁴⁹. Ja siitä⁵⁰ hän oli onnellinen⁵¹ ja hän itki⁵², mutta hänen itkunsa oli onnenitkua⁵³.

Pieni satukirja.

1 muinasjutt, 2 pimedast, 3 elas, 4 kord, 5 vaene, 6 omakseidki, 7 ainult, 8 väike, 9 orb, vaeslaps, 10 kak-

si, kahekesi, 11 üliilusa, kauni-kauni, 12 sääl, 13 kus, 14 sädeles, helkis 15 valgus, valgussära, 16 suved, 17 helises, 18 kõla, ilukõla, 19 hommikud, 20 õhtud, 21 käisid, kulgesid, 22 piki, 23 lokaavat, õitsevat, luhtavat, 24 siis, 25 ühiselt, 26 täisi, 27 loodus, 28 oht-rasti, 29 kinkis, 30 end, ennast, 31 õhtuti, 32 päike, 33 kustutas, 34 põleva, 35 (oma) lambi, 36 uinutas, 37 magama, 38 kuulutama, 39 vilkuvate, 40 tähtede, 41 salakõnelust, 42 sai, 43 teadlikuks, 44 saladusist, 45 milledest, 46 teaduda, teadlikuks saada, 47 lubatud, 48 neil (neile), 49 otstarbest, mõttest, 50 sellest, 51 õnnelik, 52 nuttis, 53 õnnenutt.

Täname kõiki usinaid kursusest osavõtjaid ja soovime kõigile ilusat suve ning hääd kohtamist sügisel, mil meie kursus jätkub. Teatame aga, et Akad. Hõimuklubi poolt korraldatud soome keele kursused peetakse 31. V — 26. VI Tartu Tütarlaste Gümnaasiumi ruumes (Riia ja Kalevi t. nurgal) õhtuti kella 17—19. Algajaile on lektoriks stud. phil. Juhan Viiret ja edasijõudnuile mag. phil. Juhan Käosaar. Kursusest osa võtta soovijad registreerugu 25-ndal ja 26-ndal mail kella 17—19 Üliõpilasmajas III korral tuba nr. 22, või saatku teade oma osavõtusoovist postkaardil (Akad. Hõimuklubi, Üliõpilasmaja, Tartu), millel märgitagu osa võtta soovija ees- ja perekonnanimi, vanus, kust koolist ja kumma rühma tööst soovitakse osa võtta. Registreerida võib veel ka esimesel õppetunnil 31. mail kell 17 Tütarlaste Gümnaasiumis, kuid palume võimalikult kasutada eelregistrumist.

Linda Reeve, 15 a.
Viru-Kabala

R.

EKSKURSIONIL!

III AUTOTRIIP LÕUNA-EESTISSE
TARTU — PÜHAJÄRV — PEIPSI

„Kaunistagem Eesti kodad kolme koduvärviga...“ laulame. Oleme ekskursioonil Lõuna-Eestisse. Pikk matk tuleb see... Aga me tegime ka ettevalmistusi kogu talve: korraldasime kolm pidu, mille tulu läks ekskursiooni tarvis. Nii siis; laulame ja veereme veoautol lõbusasti Tartu poole... Mõõduvad maastikud; — lõhnavad kasesalud ja kuusetukad... „Oh!... vaadake!“ hüüatab Ilse. Paistab mägi. See on Emumägi — kõrgeim koht Põhja-Eestis.

Natukese aja pärast paistavad siniseljalised Saadjärved, ja siis tuleb Äksi kirik. Peatume. Kondid ongi jäänud kangeks. Silmitseme ausamast — Vabadussõja sümbolit. Hämarid juba...

Uuesti neelab veoauto kilomeetreid. Päike loojub, kinkides oma viimase naerutuse kaugelt-kaugelt paistvale Tartule. Veel mõni mustav kuusemets, teekäänd — ja olemegi Tartus.

Õine rahu on laskunud juba linnale, kui sõidame üle Vabadussilla. Väsinult ronime Gildi tänaval üles neljandale korrale, käes rasked pakid. Ent kui joome juba kuumat teed, väheneb ka väsimus. Ometi sängid kutsuvad!

Järgmisel hommikul on uni kella seitsmeks siiski läinud ja üks-kaks-kolm oleme minekuvalmis. Oo! täna tuleb vist huvitav päev...

Vaatleme

Ülikooli raamatukogu.

See asetseb Toome varemes. Osa hoonet on lagunened; tervem osa on aga korraldatud, siin asuvadki raamatud. Palju, palju on neid, mitmesaja-aastasi.

Äkki mulle meenub laul:

Mineviku tunnustaja,
End'ne kuulus usumaja,
Toome vare, seisad sa —
Hämaruses üksinda...

Järgmisena vaatame muuseumi. Esi-
meses,

Zooloogia-muuseumis

on igasuguseid topiseid, alates jänkust ja varblasest ja lõpetades jaanalinnu ja tiigriga. Teises, s. o.

Tervishoiu-muuseumis,

on näidatud kõik tervishoiusse puutuvad küsimused. Oo — on õudseid haigusi. Järgmine külastus on

Tähetorni.

Sõbralik taadike seletab meile taevakehadest, nende liikumisest jne. Näitab ka hiigel-pikkksilma, mis olnud kunagi üks suuremaid Euroopas.

Kevadine päike naeratab keskaevas. „Läki lõunale,“ ütleb õpetaja. Kodus — ei — korteris laseme võileibadel hää maitseda. Ja siis —

Botanika-aeda

— imetaimede riiki! Kasvuhooes on õhk soe ja veidi läägegi. Siin on palju taimi; mõnegi kodumaa on vist Ameerika, Aafrika või Austraalia. Oli isegi maasikaid — valminud. Silitime ka väikest kohmakat kilpkonna...

Säält läheme otse paadisillale, ja siis liugleme Emajõe pinnal. „Kiigu, mu paadike...“ Hämaridub. Päike loojub. Oo — on nii ilus. Kolksti! ja paat pörkab vastu silda, — sõit on läbi. „Oli tõesti ilus,“ arvavad ka teised.

Õhtul lõbutseme kinos Dicki ja Dof-i naljadega.

Järgmisel hommikul vaatame meie suurimat haridustempli

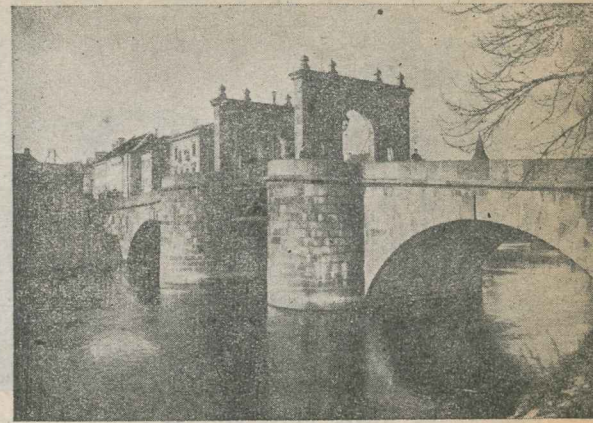
üliskooli ja ilmajaama.

Ilmajaamas on nii hirmus keeruliste nimedega instrumendid ja iga nimi lõpeb kindlasti „meetriga“. Käime ka näitusil.

Päale lõunat sõidutab meid auto Raadile

Eesti Rahva Muuseumi.

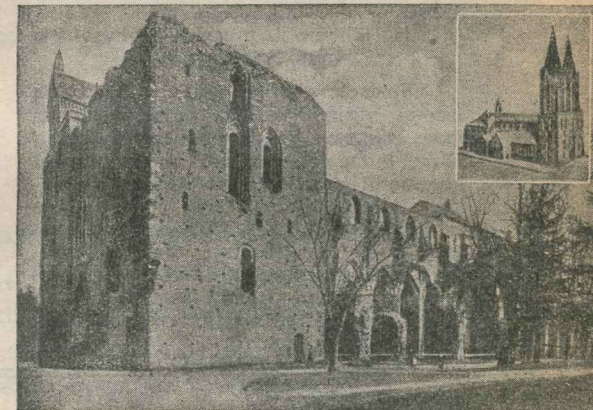
Säl on palju huvitavat — vanade eestlaste rõivaid, ehteasju ja tarberistu. On isegi ehtis vana talutare „maimukesega“ kätkis.

Kivisild — Tartu sümbol

Raadilt sõidame tagasi linna
klaasivabrikusse.

„Poiss, kas tahad ka puhuda?“ küsib klaasipuhuja. Mees ulatab Aleksandri toru, ja kahekesi nad puhuvadki purgi valmis. Poisil tuju tõuseb — tunneb end täismehena. Vaatame, kuidas valmivad purgid ja pudelid osavais kätes. Käime ka „Postimehe“ trükikojas; siingi on palju huvitavat.

Toomi varemed

E. Andok, 13 a.
Kodila, Hagudi

V.

JÜRI JA LEMBIT

— Jaah, ära siin valskust tee. Nagu ma ei näeks. Poetab ärtukuninga maha. Jürka, kuriloom, ma vihastun!

— No pois! Sa luiskad. Kui sa veel peaksid niiviisi valetama, ma viskan su kaardiräbalad tulle!

— Ära lobise! Lubad muidu, ega sa sellepärast viska!

— Ah ei viska või? Küll näed! Tule veel säuksuma — lausub Jüri, irvitades kahjurõõmsalt kaarte tulle visates.

Karjub Lembit:

— Lontrus niisugune! Need kaardid maksavad rohkem kui sina ja su näljane Krants!

— Ah maksavad või? Krants, ass, ass! Võta poissi!

Sõnade vastuseks kargab kadakapõõsas puhanud koeranäss üles, jääb otsivalt ümber vahtima ja tuleb siis Jüri juurde.

— Ass, ass! Krants võta!

Karvanäss elustub. Heledalt klähvides tormab Krants oma isanda pilkaja poole.

Lembit pistab punuma. Krants pikkade hüpetega järele. Tervise säästmiseks jookseb Lembit kisa-des madalasse lepavõsastikku. Rahulikult mäletseva karja seas tekitab see hirmu. Lambad kepsutavad eemale ja mullikad jõllitavad jooksjate poole oma rumalaid silmi. Pikkamisi kaugeneb jooksumüdin. Jüri jääb naerdes kohale, võtab siis kivi äärest piimalähkri, avab selle ning kummutab suule.

Lembituga on Jüri sõprus alati hää olnud. Nad on vahel tülitse-
nud, varsti aga jälle leppinud. —

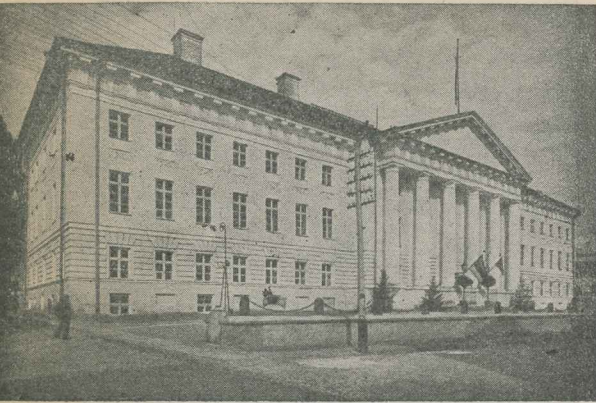
Järg lk. 6

Sõit läheb edasi Otepää poole. Maastik!? Kungas ja kungas ja jälle kungas. Laulud kajavad läbi kevadõhtu, ja mootor müriseb.

Otepää algkoolis võtab meid vastu tüse eit, vist kooliteenija. Õhtusöök on koridoris pika laua ääres. Kõik on hää, Järg lk. 6

Tähetorn Tartus

Ülikool — Alma Mater

ainult tee, — sel on niisugune halb maik — salpeetri oma vist. Süda pööratab — ja tee jääb joomata. Siin pole meil lukust — voodeid, nagu Tartus. On õlesasid — ja needki tolmavad. „Nagu pörsad,“ sosistab keegi, kui oleme juba magamas. Naerdakse. Hommikul peseme suure pumpkaevul ja einestame perelauas. Ja siis — hurraa Pühajärvele!

Viskame lutsu ja solistame veidike; ning mängime „peitmist“ Pühajärve ilusas pargis. Nii mõnigi võtab kaasa sinilille või kivikese — mälestuse Pühajärvelt. Järvel pobiseb mootorpaat. Lauldakse.

Siis läheme Apteegi-, Hobuse- ja Väike-Munamäele.

Viimasele ronime võidu. Jalad nii hirmus väsinud, ja ma polegi esimene, vaid kolmas. See Munamägi on tõesti kõrge. Opetaja näitab meile kaugel horisondil paistva Suur-Munamäe sinakat siluetti. Otepää alev paistab nagu pihu pääl. Küll siit võib jaanituli kaugelt paista!... Ronime, õieti küll vee-reme või kukume jälle alla... Öhtu-poolikul ronime Otepää linnamäele, tollele esivanemate kantsile; see on eriti järskude külgedega.

Jüri ja Lembit

Nende vahel sigines tüli alati kaardimängu pärast. Viimase tüli korral otsustas Jüri: milleks me tülitseme tühipaljaste kaartide pärast? Parem ärgu olgugi neid tülitekitajaid! Täna ta need hävitaski.

Jüri võttis vitsa ja ajas karja koomale ning pikutas siis tule ääres oodates Lembitut. Ta oli sellele kindel: tagasi tulles Lembit lepib taga jälle ära.

Varsti hakkas eemalt kostma ähkimist ja põõsaist rühkis välja longates Lembit, koer Krants oli kuhugi kadunud.

Tükil ajal ei lausunud kumbki sõnagi. Jüri püüdis lõpuks ääri-veeri lepitust sobitada.

— Kuhu sa Krantsi jätsid?

— Mine vaata! lausus teine läbi hammaste.

— Lembit! Ega sa siis seepärast pahane ole?

Vastuseks vaikus. Põõsais niut-sahtab keegi, Jüri vaatab ja kohkub: Krants tuleb ühte jalga ülal hoides.

Koolimajas sõlmime tutvust ka Otepää tuttmütsiliste kodutütardega...

Lahkume Otepäält. — Reis jätkub külateel. Pääkese loojakul ületame Emajõe Luunja parvel ja pimedikus saabume Haaslavale. Ilm on sombe, meeolelu süngene ja unigi tikub pääle. Vihma krabistab vastu presenti autolael, ja masin müriseb monotoonselt... Uinun.

Peipsi!

Ärgates kuulen Peipsi kohinat ja kõnelust. Väljas on kottpime.

Me pidime vaatama Juhan Liiv'i hauda ja peatuma Kallastel, meenub mulle. Kuid nüüd? Meel on nii kurb, tahaks nutta... on külm. Veoauto raputab ka veel halval teel. Uinun vist uuesti... Mustveesse jõudes on kell juba kaks. Naljatamiseks ja söömiseks pole kellelgi isu...

Kiiresti poeme vaipade alla. Järgmisel hommikul naeratab päike rõõmsasti. Jalutame Peipsi kaldal. Taa-mal on näha valget purjegi. Saame näha isegi vene kirikut — remondi tõttu. Hiilgav on see. Altari ees on valge plats, „Ära sinna astu“ ütleb kirikuvahi naine.

Väljume ja ennae!, isegi mustlasi on, venelasist rääkimata. „Kuulge, palju maksab üks 5-sendine sai?“ küsib Teele, see „vigurivänt“, saianaiselt. „Mis asi?“ kohmab see. Saiad on veidi vananenud, tüdrukud naeravad. „Anna mulle „sihv-kasid!““ manguvad tüdrukud poistelt. 5 sendi eest saab hää suure noosi. Üks vanamees müüb.

Lõuna paigu asume koduteele...

Küngaste asemel näeme jälle soid ja metsi. Jänkugi lippab üle tee; kased lõhnavad ja päike naeratab. Autos loobitakse „sihvkasid“.

Auto peatub nõksatades. Oleme kodusadamal — koolimajas. Viimased käeviiped ja tervitused ja — valgume kodudesse.

„Noh, kas nüüd sul pool maailma läbi rännatud?“ küsib ema ja toob lauale piimakruusi ja leivakäärud. Jah, huvitav oli see ekskursioon — pikim mu koolielus.

— Krants, tule siia! Mis sul viga? hüüab Jüri.

Krants lakub tagujalga ja vaatab kurbade silmadega Jürile.

Jüri kuulab seljataga tasast kahjurõõmsat naerukihinat:

— Ellu jäi, koeranatt!

— Lembit, sina! Ma ju tegin ainult nalja! Miks siis Krants peab kannatama?

Teine näib ka häbi tundvat oma teo üle. Silmi langetades ütleb ta:

— Kes käskis kaardid tulle vi-sata!

— Lembit, nii palju tüli ja näaklemist on meie vahel tekkinud kaardimängu läbi. Me vist kumbki just meelsasti ei taha tülitse-da. Milleks siis mängime, teame ju, et sellest tekib tüli. Parem ärgu olgugi neid kiusatuslikke kaarte! Hävitasin kaardid teadlikult, mitte vihahoos.

Käteldes seisavad kaks karjapoissi hilissuve päikeses. Nad vaata-vad teineteisele silma, sügavalt, ustavalt.

„PEREKONNALEHT“

on mõnus ajaviitja.

„Perekonnaleht“ toob hästi valitud jutte ja põnevaid romaane illustreeritult. Noortele sõpradele on oma nurk seiklusjuttudega, mõistatustega ja igasuguste kasulikkude näpunäidetega. Terve lehekülj on pühendatud naljadele ja Adamsoni seiklustele. Päevastundmused kajastuvad „Perekonnalehe“ piltides.

„Perekonnaleht“ ilmub kord nädalas mitmevärvitrükis. Üksik-number 10 senti, tellides kolmeks kuuks kr. 1.30

„AJUDE GÜMNASTIKA“

on ainus Eesti mõistatusleht. Igas numbris leidub nii algajale kui vanadele päämurdjaile igasuguseid mõistatusi ja keerulisi ülesandeid. „Ajude Gümnaastika“ ilmub kord nädalas hääl paberil paljude piltidega. Rikkalikud auhinnad tasuvad mitmekordselt lahendajate vaeva.

„RS“

on raadiosõprade tubli seltsimees. Pääle kellaegade järele toodud saatekavade pühendab „RS“ palju ruumi tehnilistele kirjeldustele iseehitamiseks ja uudiste selgitamiseks. Enne uute vastuvõtjate ja täienduste kirjelduste äratoomist konstrueerib „RS-i“ toimetaja ise aparadi, et pakkuda lugejale ainult igapidi proovitud ehituskirjeldusi. „RS“ ilmub kord nädalas, hind 10 senti.

SPORDIHUVILISED

jälgivad hoolega igapäev „VABA MAA“ spordiringvaate lehekülge ja kolm korda nädalas „RAHVALEHE“ hästitoimetatud spordinurka.

Pühapäeviti ta laulab: „Ma tahan jääda rahva pojaks“. Kuid ainult pärast seda, kui ta on habeme ära ajanud. Kui ta on kurti, siis ta terve nädal ei aja habet. Ega laula.

Ükskord õhtul ta hakkas kodus karjuma. Friida ei olnud talle tööle süüa viinud. Kõik said ta käest.

M i n u i s a

Ma ise mõtlesin, et miks ta ei või siis ise minna ja vaadata teda, kui tal nii palju vaba aega on. Aga kirjutasin siiski ja higistasin kõvasti selle juures. Ma ütlesin, et ta ainult ei näitaks isale.

„Noh, nüüd ma kangesti tahan midagi su isast teada... Pinguta veidi, väike mees!“

Härta Helveetsiast võttis mu vihu ja kirjutas endale kõik üles.

Minu ema oli ka kord ilus. Meil on pilt, millel ema on oma lauatuskleidis üles võetud. Sääl on ta kõigist ilusam. Palju ilusam kui kõik ilusad daamid moelhes.

Minu ema oli ka kord ilus. Meil on pilt, millel kannab lühikesi riideid ja laulab õhtuti restoraanis. ühe sellepärast, et ta ema kõrvetab oma juukseid, Siis ma virtutasin ta ühe hoobiga pikali. Ta on nii Maks Rudolfi hüüdis talle järele: „vana pundar“. Mu emal ei ole ilusaid riideid. Kord tänaval ema.

„Te ei anna mulle vist haugas ka rahu,“ ütles siis

HERMAN

Minu vend Herman on kõige armsam.

Friida — see on jusku kass, ta oskab hästi küünistada, aga Teo on piripill, see töötab iga tühja asja pärast.

Kuid Herman on alati niisugune vaikne, ja kõik armastavad teda.

Ta on juba kolmeteistaastane, kuid ta pole ikka veel viimases klassis. Ma aitan tal tunde valmistada, aga mina olen kõigest üheksa-aastane.

Tal tihti valutab pää, ja arst manitseb, et ta end õppimisega liialt ei väsitaks, kuid ta ei pane arsti hoiatusi tähelegi, vaid istub tundide kaupa õpiku taga.

Tänaval ta ennast ei näita, sest poisikesed hüüavad talle: „idioot!...“

Varem ta mängis ka jalgpalli. Kuid ta ei tülitse palli pärast. Ja kui keegi talt palli haarab, ta ei mõtlegi vastu hakata. Ta oskab kindlalt astuda ja karmesti kõndida, kuid kaklemist ta ei armasta.

„Ta on spordiks liiga loll,“ kõnelevad poisid, ja ükski rühm ei taha teda oma hulka ja kõik õrritavad teda.

Kodus ta teeb igasugust tööd, veel rohkem kui Friida. Ta koorib kartuleid. Ja kui midagi katki on, või puudub nael või mutter — kõik ta parandab.

Friida nukule ta pani jälle silmad pähe, aga mulle tegi tuulemao.

Ükskord ema jäi haigeks, ja nii raskesti, et keedagi ei lastud ta juure. Need olid pimarikkad päevad. Ahi oli kütmata, kodus oli külm. Ja igaks lõunaks oli kohv ja Leib. Friida ei tea midagi, ei seda, kuidas tehakse sousti, ega seda, kus on isa särgid — kõik ta peab küsima.

Minu ema ei käi ilmaski jalutamas. Ta teeb alati tööd. Ja ei väsi ilagi. Ta on peaaegu niisama tüdus, kui isa. Ta tõstab üksi suure vanni pesuga pingile. Isa ütleb, et ta töötab nagu hobune, kuid ema ütleb, et tema töötab nagu kaks hobust.

Kui isal oli jälg purustatud ja meie kõik olime gripis, siis ema läks hommikuti juba kella 5 ajal korterid koristama. Ja keetis meile. Ja koristas kodus. Ja pääle selle sidus isa jalga ja parandas meile riideid. Aga õhtul puhastas kartuleid ja magas üsna vähe. Isa räägib, et ema töötavat ööise ja päevase vahetuse eest. Kui ta töötab, siis teda ei tohi pa-

M i n u e m a

Siis ma kirjutasin:

Seejuures ta vaatas mind nõnda, et näis, nagu tunneks ta mu ema. Ta ütles, et ei tunne teda, kuid tahaks tundma õppida ja et ma peaksin talle midagi emast jutustama. Samuti isast. Ja kõik selle peaks üles kirjutama, sest et ta ütles, et kuulleb halvasti.

„Käsitöökool Põhjavärvate juures.“

Juba õhtul kirjutati sellest ajalehes, ja meist kõneldi igalpool. Ja järgmisel päeval meie võimlemis-saal muutus suureks saapakaupluseks. Auto tõi kooperatiivist terve hunniku jalanõusid ja kolm ametiühingumeest proovis meile neid jalga. Mina sain ka paari saapaid.

Ülejäänud raha otsustati kulutada talvepalituile.

Kuid sellest jäi puudu ja me tegime peo näiden-diga „Keisri uued riided“ ja rahvatantsudega.

Kassaks oli sissekäigul suurte taskutega talvepalitu, kuhu inimesed pidid panema sissemineku-maksu. Kassahoidja ei näinud raha enne taskulask-mist.

Kuid kõigiks palituiks raha kaugeltki ei jatkunud; Pikk Dolf ostis siis villaseid särke.

Meie koolis sageli käisid külalised. Ükskord tulid mitu inimest Baierist; nad tahtsid näha, mis meil tehakse. Meil oli parajasti maateaduse tund. Kuid sadas vahetpidamata vihma ja meie ei saanud minna välja rannale.

Siis Pikk Dolf võttis pintsaku seljast, ütles: „Üks silmapilk!“ ja läks mõne poisiga välja.

Viie minuti pärast ta tuli tagasi ja tõi klassi kärutäie liiva. Kummutas selle klassi põrandale ja läks tõi uue. Liivaauk on koolile niivõrd lähedal, et võib säält otse mööda treppi pääseda meie koridori.

„See juhtus nõnda.
Klassis anti meile kiritöö. Ükskõik millest. Sel ajal meil oli külastaja Helveetstast, see tahtis võtta kaasa kõik tööd, et näidata oma koolis.
Alguses ma ei osanud midagi välja mõelda. Siis mees Helveetstast näitas mu kuuele ja ütles: „Su kuub on üleni lapitud. Ma näen, et su ema on virk naine.“

Meie koolis oli ajaleht. Ta ilmus kord nädalas nime all: „Käsitöölise Majake“.
Esimesel leheküljel oli pilt, alati üks ja sama, ta kujutas majakest. Selle oli joonistanud täiskasvanu. Pildil oli kõik langes ja vitu. Pildi all oli luuletus, mitte enam täiskasvanute poolt. Siin ta on:
Vaata, see on käsitöölise majake,
kus kargleb ja laulab hiiri kari,
ööd kui püevad kus kajab tiguude hääl.
Paljugi räägiksin teile sest majast
ma lõbusat veel nalja.
Kuid kardan, see halvasti lõpeb ehk pärast:
mõnel naerdes on hing läinud välja.
Kõik võisid ajalehele kirjutada. Toimetaja valis sellest kõige parema lehele. Ja kes hästi joonistas, tegi pille.
Mina kirjutasin kord midagi isast ja emast, see pandi ka ajalehte.

MEIE AJALEHT

Mehed Baierist vaatasid üksteisele otsa ja vanutasid pääd.

Poisid tulid ka tagasi, aga pikkade laudadega, mis Pikk Dolf pani risti pinkidele nagu roopad.

Ma alguses ei mõistnud, mis see tähendab.

Pikk Dolf seletas meile kõik.

„Meie külalised on sisemaalt, kuid teie olete merilinnast. Seepärast me ehitame klassi meie vabasadama, et anda neile kujutus sellest, kuidas ta on ehitatud.“

Iga kolm või neli poissi said oma ülesande ehitustöös: kaubalaod, roopad, vagunid, töstekraanid, aurikud, sildid päälkirjadega.

Töölaud oli basseiniks. Siin pidid töötama poisid, kes olid teistest väiksemad.

Asi on selles, et klassis oli hirmus müra ja Pikk Dolf kordas lakkamatult:

„Nii ei saa edasi kesta!...“

Kuid kõik läks endiselt, ja oli väga lõbus. Ja tunni lõpuks oli peaaegu kõik valmis.

Pärast lahendasime ülesandeid, joonistasime laevu ja mitmesuguseid nende osi ja riistu. Ja sel ajal kui Pikk Dolf jutustas meile kuulsaist meresõitjaist, olid kõik päris vagusi.

Võõrad mehed kirjutasid kõik üles. Seda tegid kõik, kes käisid meie koolis. Meil käis igapäev keegi. Lõpuks kõige paksem baierlastest ütles:

„See oli alles tund! Ta tegi mulle tõelist rõõmu.“

„Papa, habet. Ja lauima „Lahva pojaks“. Jah, dis isale ja ütles:
Ema ka. Siis Teo võttis laualaekast habemenoa, an-
papa?“
Kuid isa ei võtnud nuga. Ta võttis ajalehe ja hakkas lugema.
Isa loeb esiteks lehte ja pärast sööb. Ja kui ajalehes seisab, et „Seltsimehed, tulge kõik“, siis isa teebki nõnda ja tuleb alles kell kaksteist koju.
Ta räägib vähe. Kaks-kolm sõna. Aga kohe peab tegema, mis ta ütleb. Muidu võtab rihma.
Meie kõik kardame teda. Ainult Teo ei kard. Ema ka ei kard.
Ema räägib: „Meil pole vaja millelegi üle kurta ega kaevata — ta ei joo ja toob kõik raha koju.“
Ta kardab ainult siis, kui isa õhtul ei tule õigel ajal koju. Ta mõtleb, et on midagi juhtunud. Sellepärast, et ta töötab lauavabrikus. Ja on sattunud juba mitu korda sae alla.
Hermaniga isa on hää. Sest Hermanil on nõrk pää. Kuid minul olevat tugev, ütleb ta. Ja mina võin õppida. Mõnikord ta toob mulle raamatuid ja räägib neist, aga ikka tuleb see poolle jätta, sest ta on tihti õises vahetuses.
Ta kaastöölised kõik on temaga hääd. Ühel koosolekul ta pidas kõne. Sellest oli ajalehes viis rida.

Meie kõik olime uhked isale ja mina mõtlesin, et hakkam ka kõnemeheks, kui saan suureks.“

Hiljem veel mõni minu töö sattus ajalehte.

Ma kirjutasin need siis, kui olin sarlakis ja hakkasin terveks saama.

Need mõtted tulid pähe, kui vahtisin aknast välja, kus oli paks suits ja päike paistis ainult vahetevahel.

Toimetaja tegi neist lühikesed ja pikad read ja pani ajalehte. Ta ütles, et see olevat luuletus.

P ä i k e

Musta seina taga, teispool minu akent, elab päike.

Kui selge on taevane tee, siis tuleb ta, näitab end korraks.

Ja naaberkatuseeni kõnnib selle lühikese maa.

Ise naerab seejuures ja edvistab nagu ilus proua, kes läheb vaestele külla.

Kui vihma sajab —

ta hoopis ei näita end.

Ja tihti vabrikukorstnad

talle puhuvad näkku oma tahma.

Ta vaatab siis kurjalt.

Meie musta tänavat ta ei armasta ja tuleb siia järjesti harvem.

HIIGELLENNUK

MUGAVAIM
LIIKLEMIS-
VAHEND

VÕIMSAD LENNUKID OOKEANIDE JA MANNERDE KOHAL

Miks just lennuk?

Nagu kõik teised majanduslikud ettevõtted, nii kujunevad ka lennuliinid vastavalt ülesseatud nõudeile. Nii tekivad suured lennuliinid säääl, kus suurlinnad asuvad üksteisest kaugel, mistõttu sõit autos, raudteel või laeval oleks suure ajakuluga seotud. Sääraseks ideaalseks maaks lennuliiklemisele on Ameerika oma suurte tööstus- ja majanduskeskustega, mis asuvad laialipillatult suurel maa-alal. On ju ameeriklase hüüdlauseks: „Time is money“ — aeg on raha, ja seepärast nõuab ameeriklane kiirust ka liiklemisvahendeilt. Seda nõuet suudab täiel määral rahuldada ainult lennuk ja sellest ongi tingitud lennuliinide rohkus Ameerikas. Mitte ainult Ühendriigid pole tiheda lennuliinide võrguga kaetud, vaid ka Põhja- ja Lõuna-Ameerikat ühendavad suured lennuliinid, millel lendavad Pan American Airways (PAA) hiigellennukid. Kogu Ameerika austab kiirust ja lennuseeltsid püüavad üksteise võidu rakendada tööle ikka kiiremaid lennukid, igaüks tahab oma reisijaile pakkuda suurimat kiirust ja mugavust.

Vaade lennuki aknast

Tekib küsimus, kas suudab lennuk reisijaile anda ainult kiirust, või suudab ta ka midagi muud pakkuada? Kindlasti on lennukil päälle kiiruse ka muid hüvesid. Ta pakub reisijale kõigepäält vaheldust, mida ükski teine liiklemisvahend pakkuda ei suuda. Lennates Põhja-Ameerikast Lõuna-Ameerikasse, mööduvad reisija silmi eest kõige mitmekesisemad looduspildid; vahemaandumiste juures näeb reisija inimesi mitmesuguseist rahvusist. Mugavalt lennukis istudes näeb aga reisija enda all oivalist troopikamaastikku, laiuv veevälju, džung-

leid, savanne... Üle Karaiibi mere lennates on vesi vahel nii selge, et on raske eraldada, kas karid, mis meres paistavad, asuvad vee all või vee pääl, kirjutab üks inglane oma reisikirjelduses. Sinised, rohelised ja kollased värvid on lihtsalt suurepärased, ütleb sama autor. Meres on näha lendkalade parvi, millised huvitaval kombel merest alati vastu tuult mõistavad välja hüpata, milline asjaolu neile paremat liuglemist võimaldab. Üle Kesk-Ameerika lennates laiuvad all metsikud mäed vulkaanidega ja reisija võib suurima rahuga nende kraaterite sügavusse vaadata. Yucatani poolsaare kohal jälle paistavad silma muistse kultuuri tunnused — vägevad mayade püramiidid...

„Kahepaiksed“ lennukid

Väga vahelduva maastiku tõttu on PAA oma lennuliinidel tarvitusele võtnud nn. amfiibium-lennukeid, milline nimetus on tuletatud kahepaiksete loomade kreekakeelsest nimetusest amphibia. Amfiibium-lennukid on ka „kahepaiksed“, sest nad võivad laskuda nii hästi maale kui ka vette. Harilikult on amfiibium-lennuk ratastega varustatud lennupaat. Vette laskumisel tõstetakse rattad üles ja lennuk liugleb oma paaditaolise kerega vette, maandudes aga lastakse rattad alla ja maandumine toimub nagu hariliku lennuki juures. PAA poolt tarvitatavad Sikorsky S 40 tüübilised amfiibium-lennukid on suurimad maailmas omataoliste seas. Need lennukid, mis on üldiselt tuntud „American Clipper“i nime all, on varustatud nelja 700 HP mootoriga ja võivad pardale võtta 40 reisijat ning 5-liikmelise meeskonna. Et suurtel lennuliinidel lendavad jõukamasse kihti kuuluvad kodanikud, kes maa pääl mugavustega harjunud, siis on

ka lennukid nii sisustatud, et sõitu teha nii mugavaks kui võimalik. Huvitav on asjaolu, et „American Clipper“ tüübilistel lennukel on istmetel

õhku täis löödud kummipadjad, millised oleksid ühtlasi „päästerõngaiks“,

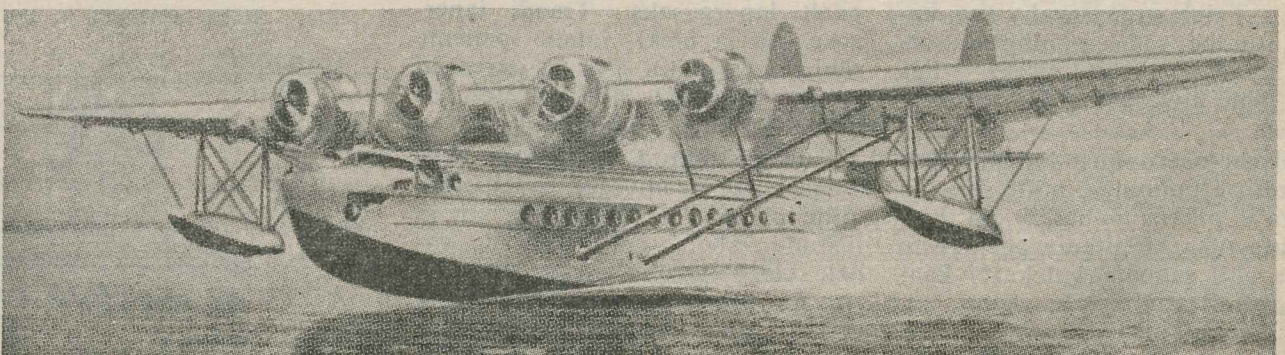
kui lennuk merel tõsisemalt saaks vigastada.

Lennukid lähevad ruttu kolikambri

aga tehnika areneb. Alles 1931. aastal tarvitusele võetud „American Clipper“ hakkab juba vananema. Tema kiirus, mis on veidi alla 200 km/h (200 km tunnis), ei suuda enam kõiki reisijaid rahuldada. Tekkis tarvidus uue veel parema lennukitüübi järele ja selle tarviduse rahuldaski kogenud konstruktor Igor Sikorsky, ehitades uue lennupaaditüübi. Uus lennupaat Sikorsky S 42, milline tüüp kannab nime „Brazilian Clipper“ (vaata pilt) on varustatud samuti nelja 700 HP mootoriga, kuid tema kiirus on umbes 240 km/h, maksimumakiirus koguni 290 km/h. Veel tõstab teda oma eelkäija suhtes esile vaiksem kabiin, kuna „American Clipper“i juures on mootorimüra kaunis tunduv. Muidu on „Brazilian Clipper“ samasuguste mugavustega varustatud nagu ta eelkäijagi, evides köögi, baari suitsetamisruumiga, pesemisruume, volava sooja ja külma veega jne. Üldse on pandud sisustusele väga suurt rõhku ja võib öelda, et see on väga luksuslik. Reisijaile on ka võimaldatud raadiokuulamine. Arvestades asjaolu, et lennuk pikemaile reisidel viibib mitmesuguseis klimaatilisis tingimisis, on ta varustatud nii kütte- kui ka jahutus-seadeldisega.

Eelpooltoodud lühike kirjeldus näitab veelkord, et lennuk päälle võistlematu kiiruse pakub reisijaile ka terve rea teisi hüvesid. Lähemad aastad toovad igatahes veel uuendusi lennuliiklemise alale nii kiiruse kui ka mugavuste suhtes.

Ülo Kurvits.

Sikorsky S 42 „Brazilian Clipper“i võimas start

PREEMIAID

A A S T A -
T E L L I J A I L E !

Aastatellijaile jagati seekord preemiaiks

100 RAAMATUT.

Selle aastakäigu jooksul on aga „Õpilasleht“ jaganud oma lugejaile juba üle

300 RAAMATU kuni

35 000 SENDI VÄÄRTUSES.

Siinjuures on tänuväärseks kaasa aidanud meie tuntumad kirjastused, kellele siinkohal võime ütelda lugejate ja toimetuse nimel

SUUR AITÄH!

Järgmise aastakäigu preemiad on ootamas õnnelikke võitjaid, uusi

laureaate, mõistatusnurga sõpru, hääletajaid, tellimisvastuvõtjaid ja tellijaid.

Iga „Õpilaslehe“ sõber tehku endale kohuseks leida oma lehele uus sõber-tellija, et meigi vägi kasvaks, sest kes on

MEIE POOLT, SEE HOOLITSEGU, ET KÕIK OLEKSID MEIE POOLT,

siis võib ka leht ikka enam ja enam rahuldada lugejat nii sisu kui välismõttes ja alal hoida ja edasi arendada oma ainulaadset seisukohta Eestis.

Algus eelm. nr-s.

31. Sooru Algk. tellija nr. 9 — „Pinokio“ C. Collodi.
32. Sinilipp, Navi — „Õhtu taevas“ Fr. Tuglas.
33. Oja, Endel, Tartu — „Jutupauniku juhtumised“ M. Konopnicka.
34. Pikas, Anat. Viljandi — „Esperanto õpiramat“ Magis.
35. Rekk, E. Puhja — „Kogutud teosed“ Juhani Liiv.
36. Avispea Algk. tellija nr. 1 — „Etteütlisti“ I P. Puusepp.
37. Altoja, Gustav Kirna — „Astronoomilised miniatüürid“ Strömgren.
38. Hiidet, Bojard Märjamaa — „Kui ma alles poisijõmpikas olin“ P. Rosegger.
39. Kala, Ants Kastre-Võnnu — „Karavaan“ O. Luts.
40. Karu, A. Võhma-Kabala — „Harald tegutseb“ O. Luts.
41. Lõökene, K. Pärnu — „Botaanika oskussõnastik“.
42. Martin, M. Suigu — „Tito“ E. Seton-Thompson.
43. A. Pedussaare Erakeskk. tellija nr. 13, Tallinn — „1001 ööd“
44. Ulrich, Anton Vana-Roosa — „Kalendritegija kimbus“ Fr. R. Fählmann.
45. Üunapuu, Avo Pääsküla — „Luige Laos“ Suve, Jaan.

46. Roman, V. Tallinn — „Pilvehiiglane“ S. Topelius.
47. Pohl, Lilian Lagedi — „Kuri ahv“ E. Seton-Thompson.
48. Pikkpärn, L. Koeru — „Pilke ja naljalaulud“.
49. Tõnisson, R. Tartu — „Musti“ Eino Leino.
50. Hansen, Ludvig Aru — „Uusi sõnu“ H. Rajamäe.
51. Nigulas, E. Palamuse — „Kille ja Kalle“ Arvid Lydecken.
52. Soldina Algk. Õpilasr. — „Puudused uemas eesti luules“ Joh. Aavik.
53. Võõbste Algk. tellija 24 — „Keegi laadaline“ J. Aho.
54. Öun, K. Tallinn — „Kui ma alles poisijõmpikas olin“ P. Rosegger.
55. Muga, I. Sarakuse — „Musti“ Eino Leino.
56. Mälton, L. Põlula — „Loomade mäss“ K. A. Hindrey.
57. Tattar, Aino Heltermaa — „Ungari rahvacepost“.
58. Ruus, L. Antsla — „Mäeoja Halla“.
59. Tartu L. 4. Algk. tellija nr. 11 — „Uusi sõnu“ H. Rajamäe.
60. Puudersell, O. Viru — „Pinokio“ C. Collodi.

Päale eeloletu said preemiaid veel 40 „Õpilaslehe“ aastatellijat, kellele nimed jäävad ruumipuudusel avaldamata. Neile jagati 25 komplekti „Õpilaslehte“ ja 15 mitmesugust „Jututoa“ raamatukest.

Preemiad saadetakse kätte enne koolide lõppu.

M. Tsäko, 13 a.

Kiidjärve

LENNUK

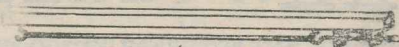
Tuleb suvi ja vaba aeg, kasutame seda mõningate esemete valmistamiseks, mis meie suverõõmu aitavad tõsta.

Kuivandilise peerupuust lõikame neljakandilise puupulga, mille serv on 0,8 cm ja pikkus umbes 30 cm. Pulga ühte otsa kinnitame peenikeste naelte abil saapamäärdekarbi kaanest valmistatud pleki (joon. 2.). Pulga teise otsa taome väikese traadist konksu (vaata joon. 1). Pleki otstes olevaist augukesist

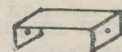
pistame läbi traadi, mille kääname ka konksu. Et traat ei tuleks august välja, selleks taome traadi päält laperguseks. Traadi laperguse osa ja pleki vahele paneme rõngakese (seibi), et traat paremini käiks. Nüüd kerime konksude vahele 3—5 tiiru kumminööri.

Kui see tehtud, kinnitame puupulga külge peenikesed tiivaliistud, mille pikkus oleks 30—50 cm ja liistude vahe 7 cm. Pulkade vahele kleebime õhukese sulfiitpaberi. Et lennuki sabaliiste on puust raske painutada, siis võime puu asemele kasutada ka peenikest vasktraati. Tiibade ja sabatüüri

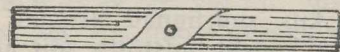
joon. 1.

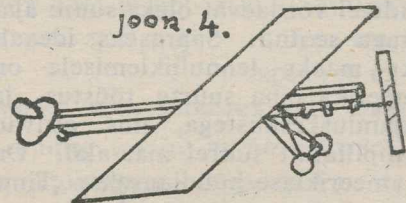
joon. 2.

joon. 3.

joon. 4.

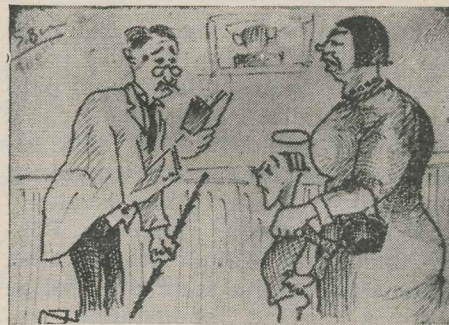
asetamist vaata joon. 4. Rataste toed teeme traadist, telje aga puust. Rattad lõikame õige paksust papist. Nad kinnitame teljesse nõpsikute abil. Konksu otsa kinnitame propelleri, mille kuju antud joon 3.

Kui nüüd propellerist vändates ajada kummi keerdu ja järsku lasti lasta, hakkab lennuk mööda põrandat kiiresti liikuma. Kui kumminöör on tugev ja lennuk kergest materjalist, tõuseb ta isegi lendu, lennates kuni 10 meetrit.

J. Näkk — Tartu

N.

TUGI SELJATAGA

— Ah-soo, Te tahate ütelda, et mu poeg on nõrk või?

MAATEADUS

Õpetaja: „Jüts, nimeta mulle kolme Aafrikas elava looma nimed.“

Jüts: „Kaks krokodilli ja üks lõvi.“

Veronika

Palmõli

Saunaseep

on
parim
sauna
seep!

SPORT

KILDE KAHELT
SUURVÕISTLUSELT

KORVPALL RIIAS

Euroopa esivõistlusil korvpallis teatavasti jagunesid kohad järgmiselt:

1. Leedu, 2. Itaalia, 3. Prantsuse, 4. Poola, 5. Eesti, 6. Läti ja 7. Tšehhoslovakkia.

Viimaseks jäi Egiptus kelle protest varem liikati tagasi ja Egiptus loobus seepärast edasivõistlemisest.

Eestile oli see turniir valusaks õpetuseks: mindi ju Riiga tooma meistritiitlit, aga...

Et võita tugevat vastast, seks on vaja mitte ainult hääd välist lihvi — treeningu näol —, vaid esmajoones sisu, võistleja hinge, mis suudab ja tahab ennast pingutades ka parimate vastu välja mängida enda parima.

Meie lohutuseks oli siiski suur võit Läti üle, millest pajatabki alljärgnev kiluke „U. E.“ järele.

Eesti ja Läti matsh oli suureks üllatuseks nii saalitäiele päältvaatajaskonnale ja töenäolikult ka mängijaile endile. Eesti meeskond mängis üllatavalt hästi ja löi lätlasi suurelt ja ülvõimsalt.

Eesti meeskond ilmus väljale koosseisus Suurna, Mahl, Keres, Kärk, Veskila. Suurna saavutas kohe pärast algvilet 2:0 ja seejärel Kärk ilusast kombinatsioonist 4:0. Eesti meeskond mängis nagu hästiõlitatud masinavärk. Kombinatsioon järgnes kombinatsioonile, läbimurre läbimurdele. Lätlased said oma esimese punkti karistusviskest. Seejärel Mahl viskas 6:1 ja 8:1. Vahepeäl saavutasid lätlased 8:4, kuid siis Keres ja Veskila tegid 12:4. 9. minutil oli seis 16:7 Eesti kasuks. Lätlased võtsid „aeg maha“ ja töid mängu 4 uut mängijat, kuid ka see ei muutnud olukorda ja poolaeg lõppes 26:12 Eesti eduks.

Teisel poolajal asendati nelja vea tõttu väljalangenud Mahl Illiga. Eesti surve jätkus. Keres tõstis skoori 28:12-le ja Veskila 30:12-le. Nelja vea tõttu lahkus Kärk, teda asendas Viksten. See ei pidurdanud eestlaste mängutuhinat. Lõpu eel asendati veel Keres Zimmermanniga ja Suurna Eriksoniga. Illi, Zimmermann ja Veskila tõstsid veelgi skoori ja lõpuvileks oli seis 41:19 Eesti eduks.

Eestlastest saavutasid punkte: Veskila 13, Kärk 7, Mahl 8, Illi 4, Keres 4, Zimmermann 2 ja Suurna 4 silma. Selle võiduga oli saavutatud suur lohus kōikide eelmiste kaotuste eest.

MEIE POKSIJATE ELUPILDIKE
EUROOPA ESIVÕISTLUSILT

Poksijate pääkorteriks on 9-kordne hiigelhotell „Titanus“

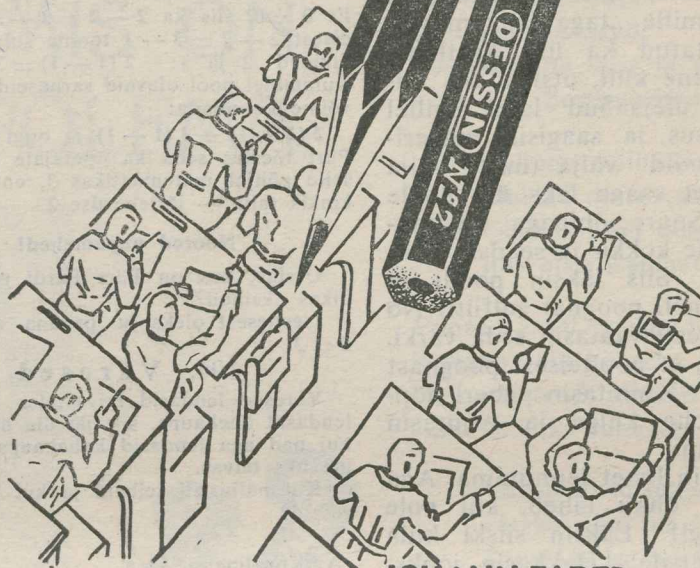
Milano suurim võõrastemaja. Eestlaste kasutada on kolm tuba „säl kusa-gil ülal“ — vist viiendal korral. Nigul Maatsoo on oma „poegade“ suhtes pannud maksma „sõjakorra“: tõusmine on hommikul kell 6, järgneb treening hotelli katusaias, hommikueine, käigud Milano suuremas pargis, lõuna, väike puhkus, jällegi kerge treening... Tuju on meestel otse itaalialikult häa, ainult Reinke när-

Koolidele

*JOHANN FABER

DESSIN

Haamritemärgiga

PLIATSIVABRIK A.-S. JOHANN FABER

vitseb veidi liialt ega võta kaalu juure, kuna Freimuth omakorda „maadleb“ ühe üleauruse kiloga ja pooled toiduportsjonid loovutab Reinkele ning Stepulovile. Eestlastega ühel kõrgusel elutsevad ka soomlased, aga nende „talus“ ollakse kaunis pessimistlikult häälestatud, sest Koivunen lülitati juba eile õhtul välja ja lahetaguste veljede suurlootus Olli Lehtinen läheb täna kokku itaallaste kuulsusliku „kärkse“ Mattaga, keda peetakse paremaks isegi Kaiserist.

Itaalia päike kõrvetab täna otse troopikalikult ja paarikümnekraadilises kuumuses isegi kirjutamine osutub niivõrd raskeks tööks, et seda võiks edukalt kasutada kaalu mahavõtmiseks. Ja ei maksa ka kadetseda asjaolu, et siin võib juba 60 sendi eest osta kilo värskeid kirsse: need varajased kirsid on tuimad kui puupuru.

Ja siis tuleb esimese keskaallasena ringi meie suurlootus Anton Raadik!

Vastaseks temale on valge-mustas dresis rumeenlane Ghierghiu, harukordselt tugev, laiaõlgne „jõujuurikas“. Kohe esimesel roundil selgub, et eestlane on siin peremehe seisukorras. Raadik atakeerib julge enesekindlusega vastast, tabades korduvalt paremaga näkku. Üks paremhaak paneb suure „seedimisvõimega“ rumeenlase tuikuma, kuid gong päästab „balkani poja“. Teisel roundil samuti eestlane on üle, kuid väiksemalt esimesest. Kolmandat roundi Raadik algab otse rajalise löökide seeriaga.

Ghierghiu püüab end päästa klinshimise-ga, kuid saab seeria haake solaari ja vajub kõverasse.

Kohtunik tõstab võidu märgiks eestlase käe. Püüame teha „sõjakisa“, aga kolme eestlase hääli sulab eimiskiks itaallaste temperamentses käteplaginas.

„U. E.“

OIENDUSEKS

VEEL VEIDI „HINDENBURGIST“

„Opilaslehes“ nr. 25 ilmunud artiklis „Moodsa õhulaeva pardal“, oli väga eksitav trükiviga. Ühes lauses oli nimelt trükitud... edaspidi tahetakse tarvitusele võtta kahekordsed kottid, nii et vesinik poleks põleva, kuid kalli heeliümiga ümbritsetud. Peab olema: ... edaspidi tahetakse tarvitusele võtta kahekordsed kottid, nii et vesinik oleks mitte-põleva, kuid kalli heeliümiga ümbritsetud, s. t. kahekordsete kottide juures oleks kergestisüttiv vesinik ümbritsetud põlematu heeliümikihiga.

Nagu lugejad mäletavad, hukkus L. Z. 129 „Hindenburg“ 6. mai õhtul maandumisel Lakehurstis, Ameerikas. Selle põhjustaski vesinikuplahvatus, mis arvata-vasti süttis välgust või elektrilühiühendusest. Muidugi võis tegu olla ka kuriteoga. Heeliümi juures aga plahvatust poleks juhtunud.

Õpilaslehe
kupong nr.

27

E. Õispuu, 14 a.
Emmaste

T.

MINULOHE

Sel talvel hakkas mind eriti huvitama õhuasjandus. Katsetasin kõiki lohetüüpe. Aga võta näpust — õhku ei läinud ükski. Viimaks siis sain kätte ühe lennukumodeli raamatu, mille „tagavarakambris“ oli joonistatud ka üks kastlohe. Noh hääkene küll, otsisin siis linnupuurist ülejäänud laua, millel paras paksus, ja saagisin vineerisaega „kondid“ välja (mitte välja lobiseda, et saage läks üle poole tosina!). Suure õhinaga naelutasin siis lohe kokku ja seadsin nõõrid toeks. Siis läksin poodi ja tõin säält neli poognat sulfiiiti! No kui ma uuesti vaatasin seda värki, siis leidsin, et poolteisest poognast on küllalt. Kinnitasin paberi nõpsikutega lohe külge ja vajutasin liimiga kinni.

Siis läksin lohet lennutama. Agam mis ta sul õhku läheb, kui pole tuuleraasugi! Läksin siiski küla simmaniplatsile. Hakkasin jooksuma vastu tuult, ja oh imet! — lohe tõusis õhku. Siis ta tuli muidugi jälle alla, kui enam ei joosnud. Sel õhtul sai teisega niisama hullatud, samuti ka teine päev.

Kolmandal päeval oli paras priske tuul väljas. Jooksin juba enne sööki lohet laskma. Kenasti viis tuul mu lohe õhuvalda, muudkui anna aga nõõri järele. Viimaks kinnitasin lohenõõri aeda kinni, ja nii ta seisis kogu päeva. Oli ikka tore küll! Nüüd lasen lohe igal hommikul üles, kui tuult on, aga ise unistan lennukumodelist.

Vinnimäe, 13 a.
Kanepi

N.

KUST SA TUNNED?

Linnapreili küsib karjapoisilt: „Kui vana on see lehm?“

Karjapoiss: „Kaks aastat.“

Linnapreili: „Kust sa seda tunnend?“

Karjapoiss: „Sarvist.“

Linnapreili: „Õige. Tal on kaks sarve — tähendab: ta on kaks aastat vana.“

103. 2 = 3

Pärt Pärдика poeg väike Pärt ei viitsinud õppida „rehkendust“. „Kliistreiks“ oli matemaatika 2, jõuludeks 2, kevadpühiks 2 ja kui veel kevadeks ka tuleb 2, siis on isalt „uued triibulised“ hooletud. Aga väike Pärt ei mõtelnudki õppida. Ta tõestas, et $2 = 3$ järgmiselt:

$$2 - 2 = 0; 3 - 3 = 0.$$

Et $0 = 0$, siis ka $2 - 2 = 3 - 3$. Avaldisest $2 - 2 = 3 - 3$ toome sulgude ette liikmed 2 ja 3: $2(1 - 1) = 3(1 - 1)$. Kummalgi pool olevaid sarnaseid liikmeid võime koondada:

$$2(1 - 1) = 3(1 - 1) \text{ ja ongi } 2 = 3.$$

Pärt tõestas seda ka õpetajale ja soovis selle põhjal matemaatikas 2, ent õpetaja kinkis talle — järjekordse 2.

Noored nupumehed!

Ütelge, kus on Pärt Pärది poeg Pärδικas eksinud?

Iseenesest oleks ju pagana tore, kui $2 = 3$.

104. Varesed

Varesed lendasid teivastele. Kui nad lendasid ühekaupa, siis jäi üle üks vares; kui nad aga lendasid kahekaupa, siis jäi üle üks teivas.

Kui palju oli teibaid ja kui palju vareseid?

A. Kopelmann, 13 a.

Paldiski.

105. Nimekaart

J. A. KARJANDIK

Mis on selle nimekaardi omaniku elukutse?

„ÕPILASLEHE“ LAHENDID

Nr. 24

97. Vastuoksused

Päike paistab, kuid küünal põleb. Kala on aset võtnud linnupuuris, lind aga peab leppima akvaariumiga! Ja — silmitsege korraaks ka kirjutuslaua (tema asetus!) ees mugavat tooli selle jalapingiga!

98. Keelemeister.

Pikim ja parim ahel oli M. Tsäkol — Kiidjärvel: kõne — kõre — võre — võru — tõru — taru — varu — valu — talu — salu — sale — sile — vile — vill — pill — tall — Mall — nall — nali — kali — vali — valu — salu — sadu — madu — ladu — lade.

99. Otsige õige riim!

(Marie Under: „Orb“)

Puuduvad riimid järjekorras: maja, sees, kaja, ees; lamba, mäelt, kamba, häält; hilja, vaht, vilja, kaht; nime, tee, pime, kee; maja, sees, kaja, ees. Kaljo Ilves, Krabi

N.

Nr. 25

100. Eesti kultuuripõllult.

I J. V. Veski, II Eesti Õigekeelsuse Sõnaraamat, III Oskar Luts, IV D. Koppel, V Kilingi-Nõmme, VI Kristjan Raud, VII G. Vilbaste, VIII „Looming“.

1—10. Kreutzwald, 11—24. „Perno Postimees“, 25—28. Õpik, 29—35. „Estonia“, 36—34. Paul Pinna, 45—52. Kolmpere, 53—57. E. Enno, 58—60. ETA.

Nr. 26.

101. Sportlasi

1. Kasakov, 2. Reivart, 3. Arras, 4. Saavo, 5. Suvio, 6. Ilves, 7. Keres, 8. Olbrei, 9. Vääränd. Esitähedest — Kaaristo end. nimi Krassikov.

102. Polaarsõitjad

on Amundsen ja Nansen.

LAHENDAJAD

Nr. 24

Siia nimekirja on paigutatud ka need nr. 23 õigestilahendajad, kellele nimed ei esinenud eelmise numbril lahendajate-nimekirjas.

(Nimetu) (2), E. Paavel, As. Kals, M. Tsäko (14), O. Kallasma, M. Tätte, H. Uusen, A. Turk (2), Filatelist (3), E. Ernits (3), Virupoeg (2), V. Pariots, A. Rämmal, L. Sarapik (3), J. Läte, K. Evart (6), E. Aronson, A. Pääsukene (2), V. Nerer (4).

Nr. 25

Sammalpea, G. Pill, A. Arumäe, O. Kallasma, R. Pöder, V. Ambus (3), Filatelist, K. Mällo, S. Reidla, V. Kevend, T. Karma, E. Ernits (3), Jaan Jalgratas (2), Perikles (2), V. Kokk, E. Veem, L. Annus, L. Metsar, H. Miina, K. Saks, R. Graf, L. Sarapik, M. Tsäko (12), Oru-Ott (2), V. Tammekivi, K. Miiter (4), Peedu.

NEIL VEDAS!

Nr. 24

1. J. Läte — „Nahksukajutud“ F. Cooper.
2. E. Aronson — „Kuidas sai leopard täpid“ R. Kipling
3. E. Paavel — „Eksinud“ H. Tõnnov.
4. H. Pääsuke — Pildimapp.

Nr. 25

1. E. Veem — „Don Quijote“ Cervantes.
2. E. Ernits — „Õngespordi õpperaamat“ A. Kallits.
3. H. Miina — „Karjapoiss on kuningas“ A. Oengo.
4. G. Pill — Karp vesivärve.

TÄNASED AUHINNAD:

1. J. London „Kui loodus kutsus“.
2. O. Luts „Karavaan“.
3. R. Kipling „Esimene kiri“.

Selle nr-i lahendused saata toimetusele hiljemalt 5. juuniks.

TOIMETUS JA TALITUS: Tartus, Võidu 10. Õ/k. „Koolivara“, telef. 8-29. TALLINNA ABITALITUS: „Kooli-Kooperatiiv“ S.-Karja 19, telef. 456-32. Posti jooksev arve nr. 2188. Vastu tav toim.: M. NURMIK. Tegevtoim. ja talitusjuht: E. TONISMÄE. Toim. sekret.: ED. TASA. Väljaandja: TARTUMAA ÕPETAJATE LIIT. „Õpilasteleht“ ilmub üks kord nädalas. Tellimishind postiga: aastakäik (30 nr.) — kr. 1.50; poolaastakäik (15 nr.) — kr. 0.75; (10 nr.) — kr. 0.50; (5 nr.) — kr. 0.25. Aadressimuutmine 15 s. Kuulutuste hind: Kuulutusküljel — 5 s. mm., tekstis — 10 s. mm., lehe ees ja tekstis teksti kirjaga 15 s. mm.